

**VNO
NCW**
Noord

MKB
Nederland
Noord

STEMBIL

1
Noord-Nederland

☐ Drenthe

☐ Friesland

☐ Groningen

NOORD-NEDERLAND KANSRIJKE REGIO

RUIMTE OM TE GROEIEN, KRACHT OM BIJ TE DRAGEN

evofenedex
koninklijke
metaalunie

LTO
noord

IN
KONINKLIJKE
INRETAIL

Universiteit
van het Noorden
AF NL Aannemersfederatie
Nederland
Bouw & Infra

Noord-Nederland kansrijke regio

Ruimte om te groeien, kracht om bij te dragen

Hoe ziet Nederland er in 2035 uit? Deze vraag hebben wij aan onze leden gesteld. De antwoorden hebben ons geïnspireerd om een duidelijke visie te creëren voor Noord-Nederland: 'Een nieuw perspectief voor een kansrijke regio.' Vanuit die visie richten we ons - naast economische groei - op brede welvaart, leefbaarheid in de dorpen en steden, de energietransitie en een gezonde arbeidsmarkt. Samen met onderwijsinstellingen en overheden in onze regio bieden we daarmee een nieuw veerkrachtig perspectief voor een kansrijk Noord-Nederland.

Als triple helix vragen wij vanuit werkgevers, ondernemers en branches om vertrouwen, investeringen en tempo. Kies voor investeringen in spoor, energie, opleidingen en civiel-militaire samenwerking. Niet als kostenpost, maar als bijdrage aan een sterker, weerbaarder en duurzamer Nederland. Kies voor een investeringsmethodiek waar de regio een eerlijk deel krijgt en bij kan dragen aan een sterk Nederland. Wij denken dat onze punten uw verkiezingsprogramma versterken en er daarom in thuis horen.

Heeft u vragen of wilt u nadere uitleg over specifieke onderwerpen, dan nodigen wij u van harte uit om met ons in gesprek te gaan. Voor nu wensen we u veel wijsheid bij het samenstellen van uw verkiezingsprogramma en kieslijst toe.

Een hartelijke groet,

Sieger Dijkstra
Voorzitter VNO-NCW Noord

Joyce Walstra
Voorzitter MKB Noord

Agnes Mulder
Directeur VNO-NCW MKB Noord

Investeer in betere bereikbaarheid

Investeer in de lange termijn en daarmee in de toekomst van onze jongeren. Laat zien dat je oog hebt voor multimodale corridors vanuit bijvoorbeeld Coevorden nu en in de toekomst. Geef onze kleinere vliegvelden een eerlijke concurrentiepositie met het buitenland. Dat kan bijvoorbeeld door vrijstelling van de vliegbelasting. Zorg voor vlotte verbindingen over weg, spoor en water naar Noord-Duitsland en Scandinavië, voldoende truckparkings en goede ontsluiting van bedrijventerreinen. Zo versterken we Nederland als belangrijke schakel in de Europese logistieke keten. Onze voorstellen:

- Investeer in de Lelylijn, Nedersaksenlijn en versnel de investering voor de flessenhals bij Meppel. Door de Lelylijn ontstaat een nieuw stedelijk gebied tussen Drachten en Groningen doordat de reistijd kan worden verkort tot een kwartier. Iedereen die hier nu woont weet dat dat een gamechanger is waarmee Nederland de economische structuur versterkt en het ondernemingsklimaat aantrekkelijker wordt voor talenten en werkgevers
- Versnel MIRT-besluitvorming, stel een maximum van 24 maanden en voorkom dubbele MER-rondes. Gebruik voor de versnelling waar mogelijk de Eemshaven methode. Deze werkwijze werkt. De aanleg van de LNG-terminal in de Eemshaven bewijst dat.
- Elektrificeer regionale spoorlijnen (directe CO₂-winst, minder dieseldampen).
- Inventariseer met de ondernemers de meest verouderde impactvolle infrastructuurknooppunten (bruggen, sluizen, viaducten) en pak ze aan en investeer in sterke logistieke corridors en multimodale knooppunten.
- Bouw voort op de samenwerking met Nedersaksen. Met de heropening van de Friesenbrücke ontstaan kansen voor betere verbindingen en grensoverschrijdende samenwerking. Steun vanuit het Rijk is hierbij nodig.
- Investeer in een sterk regionaal ov-netwerk. Goede verbindingen tussen kernen, campussen en clusters houden talent vast en maken opleidingen en werk voor iedereen bereikbaar.

Onze regionale maak- en productiebedrijven zijn ons dierbaar. Zorg voor hen door voldoende en toekomstbestendige bedrijventerreinen beschikbaar te maken. Zo kunnen (maak)bedrijven groeien en is er ruimte voor circulair en innovatief produceren in ons eigen land.

Naast het fysieke is het duidelijk dat we leven in een digitale wereld en allerlei nieuwe mogelijkheden. Het Noorden gaat voor een AI Factory. Gezien de geopolitieke ontwikkeling is dat van cruciaal belang voor rekenkracht en digitale infrastructuur. Ondersteun deze investeringen in het toekomstige verdienvermogen van ons land.

- Zet initiatieven zoals de AI Factory in voor slimme oplossingen die de arbeidsproductiviteit verhogen. Nederland heeft in 2030 1,4 miljoen mensen tekort; met AI en robotisering kunnen we slimmer werken.

Fijn wonen, werken, leren en ondernemen in Noord-Nederland

Straal vertrouwen uit naar de regio en investeer in woningbouw. De combinatie van betaalbare woningen, loopbaanperspectief en kwalitatief onderwijs zijn de middelen om jonge mensen in het Noorden te houden en de drukte in andere delen van ons land tegen te gaan. In meerdere woondeals is al afgesproken dat hier ten minste 60.000 woningen gebouwd kunnen worden. Onze voorstellen:

- Zorg voor structurele bekostiging voor funderend onderwijs en mbo/hbo/wo-instellingen in krimpregio's en neem internationale talentprogramma's mee vanwege onze afwijkende demografie.
- Maak onderwijsinstellingen samen met private aanbieders in de regio medeverantwoordelijk voor om en bijscholing van volwassenen. Gebruik bestaande structuren met ruimte voor vernieuwende LLO-concepten.

Verleng de impulsaanpak winkelgebieden in het Noorden oa. Oldambt, Hoogeveen, Dokkum en Heerenveen laten zien dat deze regeling werkt: meer woningen, levendige kernen en extra investeringen. Geef ook andere dorpen en steden in Noord-Nederland die kans.

- Stimuleer alle vormen van woningbouw van grootschalig tot een 'straatje erbij'. Maak door aangepaste regels ruimte voor coöperatief en collectief wonen.
- Voorkom vertraging door merkwaardige regels, we hebben de voorbeelden. Versnel woningbouw procedures met één-loketvergunningen en digitale intake. Voer bijvoorbeeld een brede lijst van erkende inspecteurs in en maak een certificaat per woningtype geldig voor hele blokken.
- Zorg dat voldoende vakmensen worden opgeleid om de woningbouwambities waar te maken en betrek regionale ondernemers; zij kennen de regio, werken met lokale vakmensen en zijn nauw betrokken bij hun dorp, stad en regio.

Noord-Nederland is een echte MKB-regio. Verminder voor hen de regeldruk die zij ervaren door voor kleine en middelgrote bedrijven met een werkbare MKB-toets te werken en duidelijke uitzonderingen voor bedrijven tot 25 werknemers in te voeren.

Noord-Nederland, energie, verduurzaming en innovatiekracht

Investeer in Noord-Nederland als voorloper in het energiesysteem van de toekomst. Geef ruimte aan integrale innovatie en proeftuinen voor integraal ontwerp van het energiesysteem in Noord-Nederland, zodat we van netcongestie naar energieautonomie kunnen groeien met inzet van onze regionale bedrijven, kennisinstellingen en infrastructuur. Onze voorstellen:

- Versterk de vier noordelijke transitie, waterstof, agrifood, gezondheid en digitalisering en zorg voor toepassing van kennis in de praktijk door bedrijven, onderwijs en onderzoek met elkaar te verbinden.
- Roep het Noorden uit tot experimenteerregio met maatwerkafspraken en versnelde procedures zoals de Eemshavenmethode.
- Netcongestie vraagt om maatwerk met regionale spelers, geef hen financieel en juridisch ruimte en vertrouwen. Wij vragen ruimte voor energieakkoorden ter ondersteuning van onze regionale industrieclusters.
- Maak samen met de industrieclusters werk van waterstof.
- Investeer in verduurzaming en de transitie richting Circulaire Economie oa. de Vereniging Circulair Friesland heeft Groningen en Drenthe geïnspireerd en is niet voor niets Europees koploper.

Geef aandacht met de middelen en instrumenten voor innovatie op het mkb en de mkb-maakbedrijven door ondersteuning bij digitalisering, productiviteitsverbetering en circulair ondernemen.

Defensie, weerbaarheid, veerkracht en economische veiligheid

Noord-Nederland is de enige regio met een volledige krijgsmacht en door de aanwezigheid van landmacht, luchtmacht en marine. Onze voorstellen:

- Realiseer een nationaal weerbaarheidscentrum in het Noorden, wij hebben de ruimte binnen onze kazernes.
- Lokale inkoop door kazernes in de regio en eenvoudiger procedures voor bedrijven.
- Zorg voor een goede samenwerking tussen defensie, onderwijs en noordelijke bedrijven en ondersteun het structureel.

De infrastructuur in Noord-Nederland vervult een dubbele rol: ze versterkt de bereikbaarheid van de regio én draagt bij aan de militaire paraatheid. Goede verbindingen over weg, water en spoor zijn essentieel voor de aan- en afvoer naar strategische locaties zoals de kazernes in Havelte, Assen en Marnewaard, de Eemshaven en Groningen Airport Eelde.

De Eemshaven fungeert als logistieke toegangspoort voor zowel economische als militaire doeleinden. Maak deze haven minder kwetsbaar en beter bereikbaar via de Lelylijn, zodat snelle verplaatsingen naar de Randstad en het Europese achterland mogelijk worden. Dit is cruciaal voor NAVO-verplichtingen, crisisinzet en maatschappelijke veiligheid.

- Met de Lelylijn, spoor naar de Eemshaven en de Wunderline naar Duitsland wordt ook de militaire bereikbaarheid via het spoor versterkt en het past binnen de 1,5% Defensie-uitgaven voor infrastructuur.
- Versterk onze zeehavens en de havens verbonden met het IJsselmeer voor gezamenlijk gebruik.

Noord-Nederland: Ruimte om te groeien, kracht om bij te dragen

Met ruimte, betrokken ondernemers, sterke kennisinstellingen en een loyale beroepsbevolking kunnen wij bijdragen aan de brede welvaart, veiligheid en verduurzaming van ons land.

We vragen om een gelijk speelveld, eerlijke investeringen en ruimte om tempo te maken. Investeer in infrastructuur, woningbouw, onderwijs, energie, landbouw en civiel-militaire samenwerking voor een sterk en robuust Nederland.

Noord-Nederland biedt unieke kansen.

VNO-NCW MKB Noord
Van der Hoopstraat 4, Groningen
Turfmarkt 11, Leeuwarden
De Bukakkers 20, Emmen

050 - 534 38 44

info@vnoncw-mkbnoord.nl

www.vnoncw-mkbnoord.nl

e:ofenedex
koninklijke
metaalunie

LTO
noord

Universiteit
van het Noorden
AF NL Aannemersfederatie
Nederland
Bouw & Infra

WWW.VNONCW-MKBNOORD.NL

